

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelig bemærkning

1. Baggrund

Afstrømning fra og afvanding af visse arealer i Danmark kan medføre tilførsel af sure og/eller jernholdige forbindelser til vandløb, søer og havet.

Disse gener vil først og fremmest optræde i områder, hvor jorden har et højt indhold af visse jernforbindelser. Ved afvanding af disse arealer kan ilt få lettere adgang til de jernholdige lag. Derved kan sure og/eller jernholdige forbindelser gøres mere tilgængelige for udvaskning og tilførsel til vandløb og søer.

De jernholdige forbindelser kan sammen med vandets surhed have skadelig indflydelse på vandløbets planter og dyr. Der kan dels være en direkte giftvirkning, dels kan føde- og gydemuligheder ødelægges.

Det er amtskommunerne, der er ansvarlige for vandkvaliteten i vandløbene. Ved den foreløbige recipientkvalitetsplanlægning, der indgår i regionplanlægningen, angiver amtsrådet hvilken foreløbig vandkvalitet, der ønskes opnået og fastholdt i vandløbet.

Efter anmodning fra miljøministeriet nedsatte miljøstyrelsen i 1979 en arbejdsgruppe med repræsentanter fra landbrugsministeriet, dambrugerforeningen, landboorganisationerne, Hedeselskabet, fiskeriministeriet, Danmarks Naturfredningsforening, amtsrådsforeningen og Danmarks Geologiske Undersøgelse.

Arbejdsgruppens kommissorium var bedst muligt at belyse følgende spørgsmål:

- Hvilket okkerindhold kan vandløb tåle, afhængigt af amtsrådets vandkvalitetsplan?
- Hvilke arealer indebærer risiko for okkerforurening (type, beliggenhed, størrelse)?
- Hvilke praktiske og tekniske muligheder findes for at reducere okkerproblemer (ændret afvanding/rensning/ændret afløb)?
- Hvilke undersøgelser af jordbund og vandløb bør gennemføres, forinden drænprojekter igangsættes?

- De privat- og samfundsøkonomiske aspekter, herunder mulige støtte- og garantiordninger og beskæftigelse.

Gruppens arbejde afsluttedes medio august 1980 med afgivelsen af en redegørelse.

Det fremgår af arbejdsgruppens redegørelse, at en meget grov afgrænsning af de områder, hvor okkerproblemer vil kunne opstå, viser, at disse vil kunne forekomme inden for et areal på 500.000 til 800.000 ha. Inden for dette areal er dyrkningsmulighederne for 200.000-300.000 ha i særlig grad afhængige af, at afvandingstilstanden opretholdes. Arealerne ligger hovedsagelig i Jylland.

Det areal, inden for hvilket okkerproblemerne kan forventes at have en sådan størrelse, at der er behov for indgreb, er dog væsentligt mindre, formentlig af størrelsesordenen 30.000 ha. Skønt den nøjagtige beliggenhed af disse arealer først kan forventes nøjere kortlagt i løbet af de næste ca. 2 år, vil det i reglen være muligt i forbindelse med et konkret afvandingsprojekt ved lokale undersøgelser at afgøre, om man befinder sig inden for det indgrebskrævende areal. For at spare tid og omkostninger er det mest hensigtsmæssigt at foretage disse undersøgelser samtidig med projekteringen af drænprojektet.

Der findes i dag visse om end begrænsede erfaringer med hensyn til indgreb mod skadelige okkerudledninger. En række dambrugere har igen en årrække indhøstet erfaringer i forbindelse med installation af kalkmøller til imødegåelse af skadelige okkerudledninger i dambrugene. En række andre indgreb har været afprøvet forsøgsvis. Det drejer sig bl. a. om dybdenedpløjning af kalk.

2. Den fremtidige ordning

Efter § 17 i lov om miljøbeskyttelse må »stoffer«, der kan forurene vandet, ikke tilføres vandløb, søer eller havet eller oplægges så nær herved, at der kan være fare for, at de skylles ud deri. Efter miljøministeriets opfattelse er der ikke ved denne bestemmelse tilsigtet en begrænsning i adgangen til at gennemføre almindelige landbrugsmæssige drænings- og afvandingsanlæg efter vandløbslo-